

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 978)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa wprowadza zmiany w ustawie o ochronie danych osobowych, które, w świetle uzasadnienia projektu, mają na celu zapewnienie skuteczniejszej ochrony danych osobowych.

Ustawa w szczególności:

- przewiduje możliwość odwołania przez osobę, której dane osobowe podlegają przetwarzaniu, zgody na ich przetwarzanie (art. 7 pkt 5),
- uzupełnia katalog zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o zadanie polegające na zapewnieniu wykonania obowiązków o charakterze niepieniężnym wynikających z decyzji administracyjnych w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych, przez stosowanie środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 12 pkt 3);
- umożliwia tworzenie zamiejscowych jednostek Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (art. 13 ust. 1a),
- precyzuje zasady przeprowadzania kontroli administratora danych osobowych, wskazując, iż kontrolę przeprowadza się po okazaniu imiennego upoważnienia wraz z legitymacją służbową inspektora (art. 15 ust. 3 i 4), a także reguluje jakie elementy powinny znaleźć się w protokole z przeprowadzonych czynności kontrolnych (art. 16 ust. 1a),
- przyznaje Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych możliwość kierowania do określonych podmiotów wystąpień zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych (art. 19a ust. 1), a także uprawnienie do występowania do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej

albo wydanie bądź zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych, nakładając jednocześnie na taki organ obowiązek ustosunkowania się do wystąpienia lub wniosku w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania (art. 19a),

- uchyla art. 29 i art. 30 wykazujące dodatkowe warunki udostępniania danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru danych,
- nakłada na administratora danych osobowych obowiązek zgłoszenia Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych rozszerzenia zakresu przetwarzanych danych osobowych o tzw. dane wrażliwe (sensytywne) przed dokonaniem zmiany w zbiorze danych (art. 41 ust. 3); jest to wyjątek od zasady zgłaszania zmian w zbiorze danych w terminie 30 dni od dnia ich dokonania (art. 41 ust. 2);
- dodaje przepis karny penalizujący czyn polegający na udaremnianiu lub utrudnianiu wykonania czynności kontrolnej inspektorowi kontrolującemu administratora danych osobowych, przewidując za ten czyn grzywnę, karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 54a).

Ponadto opiniowana ustawa nowelizuje ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wskazując, że obowiązki z zakresu ochrony danych osobowych, nakładane w drodze decyzji administracyjnej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych podlegają egzekucji administracyjnej (art. 2 § 1 pkt 12). Jednocześnie ustawa włącza Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do katalogu podmiotów działających w przypadkach określonych szczególnymi przepisami jako organ egzekucyjny w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym (art. 20 § 2).

Zmianie podlega również ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, w której wskazano wyraźnie, iż dane osobowe zgromadzone w Krajowym Rejestrze Karnym, jeżeli zostały udostępnione do badań naukowych i celów statystycznych mogą być wykorzystywane wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, dla którego zostały udostępnione (art. 8 ust. 2). Uregulowano również w jakich przypadkach administrator danych odmawia udostępnienia danych osobowych (art. 8 ust. 3).

Nowelizacja ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych ma charakter porządkujący.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy, pochodzący z przedłożenia Prezydenta RP (druk sejmowy nr 488 z dnia 21 grudnia 2007 r.), był przedmiotem prac sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Najistotniejsze zmiany wprowadzone w trakcie prac w Sejmie polegały w szczególności na:

- wyeliminowaniu przepisu wskazującego, iż zastępca Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych powinien posiadać wyższe wykształcenie prawnicze,
- wyeliminowaniu przepisów przewidujących kary pieniężne,
- wprowadzeniu modyfikacji w zakresie przepisów karnych (uchylenie art. 50 i dodanie art. 54a),
- dodaniu przepisów precyzujących zasady przeprowadzania kontroli administratorów danych osobowych (art. 15 ust. 3 i 4 i art. 16 ust. 1a),
- dodaniu zmian w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 2 noweli), w ustawie o Krajowym Rejestrze Karnym (art. 3 noweli) oraz w ustawie o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (art. 4 noweli).

Sejm uchwalił ustawę na 74. posiedzeniu w dniu 24 września 2010 r. w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu komisji (druk sejmowy nr 3223).

III. Uwagi szczegółowe

1. W przepisie art. 33 ust. 1 (art. 1 pkt 8 noweli) wskazana jest korekta o charakterze językowym. Użycie samego wyrazu "odnośnie", aby wskazać to do czego odnosi się określona wypowiedź, oceniane jest jako niepoprawne. Słownik języka polskiego wskazuje, że wyraz "odnośnie" funkcjonuje tylko w wyrażeniu "odnośnie do (czegoś, kogoś)"¹⁾.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 8, w ust. 1 wyrazy "odnośnie jej danych" zastępuje się wyrazami "odnośnie do jej danych";

---

¹⁾ M. Szymczak, *Słownik języka polskiego*, PWN Warszawa 1995, Tom II, s. 444; A. Markowski (red.), *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*, PWN Warszawa 1999, s. 574; M. Bańko (red.), *Inny słownik języka polskiego*, PWN Warszawa 2000, Tom I, s. 1115.

2. Ustawa w art. 34 przewiduje, że administrator danych osobowych odmawia osobie, której dane dotyczą udzielenia określonych informacji w szczególności jeżeli spowodowałyby to ujawnienie wiadomości **stanowiących tajemnicę państwową**. Pojęcie "tajemnicy państwowej" zostało zdefiniowane w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych. Należy jednakże zwrócić uwagę, że aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych zostanie wkrótce zastąpiona ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), która nie przewiduje kategorii "tajemnicy państwowej". W przepisie art. 1 ust. 1 ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych wskazuje, że ochroną objęte są informacje, których nieuprawnione ujawnienie spowodowałoby lub mogłoby spowodować szkodę dla Rzeczypospolitej Polskiej albo byłoby z punktu widzenia jej interesów niekorzystne, także w trakcie ich opracowywania oraz niezależnie od formy i sposobu ich wyrażania ("informacje niejawne"). Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych znajduje się aktualnie w okresie *vacatio legis*. Wejdzie ona w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, które nastąpiło dnia 1 października 2010 r. Mając powyższe na uwadze, w celu zapewnienia spójności regulacji, zasadnym wydaje się dokonanie odpowiednich zmian o charakterze terminologicznym w ustawie o ochronie danych osobowych.

Podobnej modyfikacji należałoby dokonać w art. 8 ust. 3 pkt 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym, zmienianej w art. 3 noweli.

Propozycje poprawek:

- w art. 1 w pkt 9, w art. 34 w pkt 1 wyrazy "stanowiących tajemnicę państwową" zastępuje się wyrazami "zawierających informacje niejawne";
  - w art. 3, w art. 8 w ust. 3 w pkt 1 wyrazy "stanowiących tajemnicę państwową" zastępuje się wyrazami "zawierających informacje niejawne";
3. Przepis art. 41 ust. 2 nakłada na administratora danych osobowych obowiązek zgłaszania Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych każdej zmiany informacji w zbiorze danych osobowych, przewidując 30 – dniowy termin na dokonanie takiego zgłoszenia. W ust. 4 tego artykułu sformułowany został wyjątek w zakresie tzw. danych wrażliwych (sensytywnych). Ustawa przewiduje, że jeśli zmiana dotyczy rozszerzenia zakresu przetwarzanych danych o dane wrażliwe, to administrator danych ma obowiązek

dokonać stosownego zgłoszenia przed dokonaniem zmiany w zbiorze danych. W art. 41 ust. 2 ustawodawca posłużył się zwrotem "z zastrzeżeniem ust. 3". Zgodnie z § 23 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej przepis formułujący wyjątki lub uściślenia zamieszcza się bezpośrednio po danym przepisie szczegółowym. Przepis § 23 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej nie nakazuje w takim przypadku stosowania formuły "z zastrzeżeniem". Sformułowanie takie nie zawiera wartości normatywnej i może powodować wątpliwości interpretacyjne, a w związku z tym nie powinno być zamieszczone w ustawie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 10 w lit. b, w ust. 2 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 3";
4. Ponadto w art. 41 ust. 3 stwierdzono, że administrator danych jest "**zobowiązany** do zgłoszenia zmiany informacji przed dokonaniem zmiany w zbiorze". Posłużenie się określeniem "jest zobowiązany" wydaje się niewłaściwe. Może ono sugerować, iż w przepisie mowa jest o zobowiązaniu wynikającym ze stosunku cywilnoprawnego, podczas gdy intencją ustawodawcy było nałożenie ustawowego obowiązku określonego zachowania. Posłużenie się formułą "jest zobowiązany" w art. 41 ust. 3 wydaje się tym bardziej niezrozumiałe, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że ustawodawca w art. 41 ust. 2, nakładając na administratora danych obowiązek zgłoszenia ich zmiany w określonym terminie, zastosował konstrukcję "jest obowiązany zgłaszać". W celu wyeliminowania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych oraz zachowania jednolitości terminologicznej w ramach ustawy, proponuje się wprowadzenie zmiany o charakterze redakcyjnym.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 10 w lit. c, w ust. 3 wyraz "zobowiązany" zastępuje się wyrazem "obowiązany";
5. Przepis art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych wskazuje przesłanki stanowiące podstawę wydania decyzji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o odmowie rejestracji zbioru danych. Zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 2 Generalny Inspektor wydaje decyzję o odmowie rejestracji zbioru danych, jeżeli przetwarzanie danych naruszałoby zasady określone w art. 23-30. Należy zwrócić uwagę, że ustawa nowelizująca dokonuje zmian w przepisach określających zasady przetwarzania danych

osobowych, polegających w szczególności na uchyleniu art. 29 i art. 30. W związku z powyższym również przepis art. 44 ust. 1 pkt 2, który zawiera odesłanie do uchylanych przepisów, powinien zostać odpowiednio zmodyfikowany.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 po pkt 10 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
  - "...) w art. 44 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
    - "2) przetwarzanie danych naruszałoby zasady określone w art. 23-28,";

Iwona Kozera-Rytel
młodszy legislator